

Iedereen naar school

INFORMATIE OVER LEERPLICHT

Iedereen naar school

Informatie over leerplicht

INFORMATIE OVER LEERPLICHT
VOOR OUDERS, VERZORGERS

Inhoud

Woord vooraf.....	3
Leerplicht en leerrecht	3
Kwalificatieplicht	3
Leerplicht en daarna?.....	4
Over spijbelaars en schooluitval.....	4
Wat zijn de verplichtingen van leerlingen van twaalf jaar en ouder?	5
Wat kunnen ouders doen tegen spijbelen?	5
Wat kunnen scholen doen tegen spijbelen?	6
Wat doet de leerplichtambtenaar?	6
Hoe kan ik een vrije dag aanvragen en wie beslist?	7
Kan mijn kind een extra vrije dag krijgen?	7
Kan ik buiten de schoolvakanties op vakantie gaan?	8
Wat zijn de gevolgen van ongeoorloofd verzuim?.....	9
Wat zegt de wet over religieuze verplichtingen?	10
Wat moet ik doen als mijn kind ziek is?	10
Antwoorden op veel gestelde vragen.....	10
Waar kan ik meer informatie krijgen?	12

Woord vooraf

Onderwijs is belangrijk voor uw kind. Met een goede opleiding en een diploma op zak staat uw kind later sterker in de maatschappij. Een goede school is daarom van groot belang. Daar kan uw kind zich ontwikkelen tot een mondige, zelfstandige volwassene die voldoende is toegerust om een baan te vinden.

Onderwijs is een recht voor alle jon-

geren in Nederland. Aan het recht op onderwijs zijn ook plichten verbonden. De leerplicht is vastgelegd in de wet. In deze brochure leest u welke afspraken, rechten en plichten er gelden voor u, uw kind, de school en de leerplichtambtenaar. Achterin staan antwoorden op veel gestelde vragen over de leerplicht.

Leerplicht en leerrecht

Uw kind mag vanaf zijn vierde verjaardag naar school. Veel kinderen gaan voor hun vierde al een tijdje naar een peuterspeelzaal of een kinderdagverblijf. Zo worden ze spelenderwijs voorbereid op de basisschool. Kinderen zijn volgens de wet leerplichtig vanaf de eerste schooldag

in de maand na hun vijfde verjaardag. Dus als uw kind op 10 oktober vijf jaar wordt, moet het vanaf 1 november naar school. Tot de 18e verjaardag valt uw kind onder de leerplichtwet. Leerplicht is, tot slot, ook leerrecht want ieder kind in Nederland heeft recht op onderwijs.

Kwalificatieplicht

Voor een goede startpositie op de arbeidsmarkt is een diploma nodig op minimaal mbo 2 of havo/vwo-niveau. Zo'n diploma heet een startkwalificatie. Een startkwalificatie vergroot niet alleen de kans om een baan te vinden, maar ook om werk te behouden. Daarom is per 1 augustus 2007 de kwalificatieplicht ingevoerd. Dit betekent dat iedere jongere leerplichtig is

tot de 18e verjaardag, tenzij de jongere een startkwalificatie heeft. Dit is nieuw en komt in de plaats van de gedeeltelijke leerplicht. Een jongere voldoet aan de kwalificatieplicht door volledig dagonderwijs te volgen of door een combinatie van leren en werken. De kwalificatieplicht houdt ook in dat uw zoon of dochter na het behalen van het vmbo-diploma een overstap

moet maken naar een mbo-opleiding. Jongeren die niet in staat zijn een startkwalificatie te halen, worden geholpen naar een passend onderwijs-

of leertraject. Dit zijn bijvoorbeeld jongeren uit het speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs die een certificaat hebben gehaald.

Leerplicht en daarna?

De leerplichtwet is onder te verdelen in twee leeftijdscategorieën. De volledige leerplicht geldt voor kinderen vanaf vijf jaar tot en met het schooljaar waarin ze zestien worden. Vervolgens geldt de kwalificatieplicht tot de

18e verjaardag, tenzij de jongere een startkwalificatie heeft. Jongeren van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie, vallen onder de RMC-wet (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten).

Leeftijd	Plichten
5 tot en met 16 jaar	volledige leerplicht
17 jaar	kwalificatieplicht, indien nog geen startkwalificatie behaald
18 tot 23 jaar	RMC wetgeving, indien nog geen startkwalificatie behaald

Over spijbelaars en schooluitval

Spijbelen begint meestal onschuldig. Een leerling blijft eens een uurtje weg of gaat een paar keer niet naar gymnastiek. De school en de ouders¹ moeten hiertegen optreden. Als het goed is, waarschuwt de school de ouders. Zij moeten hun zoon of dochter duidelijk maken dat van school wegblijven niet is toegestaan. Spijbelen kan van kwaad tot erger gaan. Als een leerling vaak spijbelt, is er meestal iets aan de hand. Het kan bijvoorbeeld zijn dat er een verkeerde

schoolkeuze is gemaakt, of dat de leerling wordt gepest of de stof niet aan kan, of dat er problemen met de ouders zijn, of dat de leerling absoluut het nut niet inziet van een schooldiploma. In het ergste geval gaan ze helemaal niet meer naar school. Vaak weten de ouders niet dat hun zoon of dochter spijbelt. Als ze het wel weten, denken ze soms dat ze er niets aan kunnen doen.

¹ Deze brochure spreekt over ouders, waarmee ook ouder(s)/verzorger(s) bedoeld worden.

Wat zijn de verplichtingen van leerlingen van twaalf jaar en ouder?

- de leerling moet de school geregeld bezoeken en is vanaf 12 jarige leeftijd persoonlijk aan te spreken op ongeoorloofd schoolverzuim;
- bezoekt een jongere de school niet geregeld, dan is er sprake van ongeoorloofd schoolverzuim. Dit kan leiden tot het opleggen van een Halt-maatregel (taakstraf) of het opmaken van proces-verbaal.

Wat kunnen ouders doen tegen spijbelen?

Ouders kunnen veel doen tegen het spijbelen van hun zoon of dochter. Sterker nog, ze moeten daartegen optreden. Zij zijn immers verplicht hun kinderen naar school te sturen. En ze moeten ervoor zorgen dat hun kind naar school blijft gaan. Ouders kunnen onder andere het volgende doen om spijbelen tegen te gaan:

- bespreek met uw kind het belang van school. Leren is belangrijk als je later in de maatschappij mee wilt komen. Daarom is het belangrijk de school af te maken. Het is goed als ouders die boodschap aan hun kinderen meegeven;
- sta verzuim niet toe, wees duidelijk en consequent;
- zorg voor regelmatig contact met de school, bezoek in elk geval de ouderavonden;
- zorg dat u op de hoogte bent van het lesrooster en de schoolactiviteiten van uw kind;
- lees de schoolgids. Scholen zijn verplicht een schoolgids op te stellen. Hierin staan meestal ook de maatregelen die een school neemt om spijbelen tegen te gaan. Deze schoolgids is op te vragen bij de school;
- vraag hulp bij opvoedingsproblemen. De school of het Zorg Advies Team van school kunnen ondersteunen bij leer- en opvoedingsproblemen of zij kunnen u doorverwijzen.

Wat kunnen scholen doen tegen spijbelen?

Het allerbelangrijkste is dat scholen zorgen voor een goede, plezierige sfeer op school met zo min mogelijk vrije 'tussenuren'. Scholen kunnen verder veel doen om spijbelen tegen te gaan. Zo moeten ze ouders direct laten weten dat hun zoon of dochter niet op school komt. Komt het verzuim vaak voor dan moet de school dit met de leerling en de ouders bespreken. Als een school zich zorgen maakt over het verzuimgedrag van leerlingen en hier zelf met leerlingen en ouders niet uitkomt, dan moet zij dit bij aanhoudend verzuim melden bij de leerplichtambtenaar. Wanneer scholen ouders goed op de hoogte houden van wat hun kind op school meemaakt, is het voor ouders makke-

lijker contact te zoeken met de leraren van hun kind. Scholen moeten bekend maken wat ze doen om spijbelen tegen te gaan. In de schoolgids moet bijvoorbeeld staan welke maatregelen de school neemt om tegen spijbelen tegen te gaan. Dan kunnen ouders nalezen hoe de school op spijbelen van leerlingen reageert. De school is ook verplicht om melding te doen bij de leerplichtadministratie als uw kind verzuimt. Scholen die zich niet aan de leerplichtwet houden, kunnen van de leerplichtambtenaar een proces-verbaal krijgen. Scholen moeten ouders die hun zoon of dochter niet naar school krijgen, wijzen op mensen of instanties die in zo'n geval kunnen helpen.

Wat doet de leerplichtambtenaar?

De leerplichtambtenaar zorgt ervoor dat leerlingen, ouders en scholen zich aan de leerplichtwet houden. De gemeente Ede heeft meerdere leerplichtambtenaren. De leerplichtambtenaar zoekt, wanneer er verzuim gemeld wordt, uit wat er aan de hand is. Hij of zij neemt contact op met de ouders, de school en de leerling. Allereerst probeert de leerplichtambtenaar met alle betrokkenen te

achterhalen wat de oorzaak is van het verzuim. Daarna wordt gezocht naar een oplossing, die er toe leidt dat de leerling weer geregeld naar school gaat. Lukt dit niet, of treedt herhaling op, dan kan een officiële waarschuwing gegeven worden of er kan een proces-verbaal worden opgemaakt. Doorverwijzing naar de hulpverlening is ook mogelijk.

Hoe kan ik een vrije dag aanvragen en wie beslist?

Een aanvraag voor één of meer vrije dagen heet een 'aanvraag extra verlof'. Een aanvraag moet minstens zes weken vantevoren schriftelijk worden ingediend bij de directeur van de school. De formulieren hiervoor kunt u via de school krijgen of via www.ede.nl. Over een verlofaanvraag van tien schooldagen of minder beslist de directeur, binnen de regels die de leerplichtwet aangeeft. Gaat het om meer dan tien schooldagen, dan beslist de leerplichtambtenaar. Indien de leerplichtambtenaar een beslissing moet nemen, dan stuurt de directeur uw aanvraagformulier

met zijn advies naar de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar kan u in sommige gevallen op het gemeentehuis uitnodigen om de aanvraag mondeling toe te lichten.

Verlofaanvragen worden altijd individueel beoordeeld. Als u het niet eens bent met de beslissing, kunt u binnen zes weken een bezwaarschrift indienen bij de persoon die het besluit heeft genomen. Blijft u het oneens, dan kan er op grond van de Algemene wet bestuursrecht een beroepschrift worden ingediend bij de Arrondissementsrechtbank.

Kan mijn kind een extra vrije dag krijgen?

Dat kan alleen in sommige gevallen en slechts met toestemming van de schooldirecteur. Een aanvraag voor een vrije dag moet zo spoedig mogelijk bij de directeur van de school worden aangevraagd, minstens zes weken van te voren. De directeur moet zich bij dat besluit houden aan de regels van de leerplichtwet. Een extra vrije dag krijgen kan bijvoorbeeld in het geval van:

- een verhuizing (ten hoogste één dag);
- wettelijke verplichtingen, voor zover dit niet buiten de lessen kan geschieden;
- een viering van een 12½-, 25-, 40-, 50- of 60-jarig huwelijksjubileum of viering van een 25-, 40- of 50-jarig ambtsjubileum van bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad voor één dag;

- voor het bijwonen van het huwelijk van bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad (één of ten hoogste twee dagen als het huwelijk in Nederland plaatsvindt, voor een huwelijk in het buitenland gelden maximaal 5 dagen);
- ernstige ziekte of overlijden van ouder(s)/verzorger(s) of bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad. Het aantal dagen wordt in overleg met de directeur van de school bepaald;
- zogenoemde ‘andere gewichtige omstandigheden’. Dit zijn omstandigheden die, of onverwachts zijn, of buiten de wil van de ouders zijn gelegen.

Voorbeelden van situaties waarin u **geen** extra vrije dag(en) kunt krijgen:

- een familiebezoek in het buitenland;
- een vakantie in een goedkope periode of met een speciale aanbieding;
- gebrek aan boekingsmogelijkheden in de gewone vakantietijd;
- eerdere of latere terugkeer in verband met (verkeers-)drukke;
- verlof voor een kind omdat andere kinderen uit het gezin al vrij zijn;
- vakantiespreiding;
- samen reizen;
- een verlofperiode van ouders, gebruikmaking van een levensloopregeling.

Kan ik buiten de schoolvakanties op vakantie gaan?

Nee, dat mag niet. Er is één uitzondering, namelijk als de aard van het beroep van de ouders het onmogelijk maakt om in de gewone schoolvakanties op vakantie te gaan.

Dit kan bijvoorbeeld als de ouders seizoensgebonden arbeid verrichten.

Er kan dan zogenoemd ‘extra verlof’ worden verleend.

Hiervoor gelden de volgende regels:

- het verlof moet minstens zes weken van te voren worden aangevraagd bij de directeur van de school. Het formulier voor het aanvragen ‘extra verlof’ is op de site

www.ede.nl te downloaden of via school op te vragen;

- er moet een werkgeversverklaring (zie www.ede.nl) worden overhandigd aan de schooldirecteur bij het indienen van de aanvraag;
- het verlof mag maar één keer per jaar worden verleend voor maximaal tien aaneengesloten schooldagen;
- het verlof mag niet vallen in de eerste twee weken van het schooljaar.

Op ongeoorloofd verzuim rond vakanties, zogenaamd ‘luxe-verzuim’, wordt

streng toezicht gehouden, want een gezamenlijke start en afsluiting van het schooljaar zijn belangrijk voor de leerlingen en voor de school.

Helaas komt het voor dat een leerling of gezinslid tijdens de vakantie ziek wordt, waardoor de leerling pas

later op school terug kan komen. Om misverstanden te voorkomen is het belangrijk om dan een doktersverklaring uit het vakantieland mee te nemen.

Deze verklaring moet dan vertaald zijn in het Nederlands door een beëdigd vertaler.

Wat zijn de gevolgen van ongeoorloofd verzuim?

Wanneer een leerling ongeoorloofd verzuimt, moet de directeur daarvan melding maken bij de leerplichtambtenaar. Doet de directeur dit niet, dan riskeert hij zelf een boete. De leerplichtambtenaar zal na een melding van ongeoorloofd verzuim eerst onderzoeken wat er aan de hand is en afspraken maken, zodat het verzuim stopt. Jongeren vanaf 12 jaar worden, naast hun ouders, zelf aangesproken op hun verzuimgedrag, want vanaf deze leeftijd is er ook een eigen verantwoordelijkheid om naar school te gaan.

Als ouders of leerlingen geen gehoor geven aan de waarschuwingen van de school en de leerplichtambtenaar, kan een proces-verbaal worden opge-

maakt. Na een proces-verbaal beoordeelt justitie wat de beste maatregel is. Dat kan bijvoorbeeld een boete, een opvoedcursus of andere extra hulp zijn. Jongeren die nog niet eerder met justitie in aanraking zijn gekomen, kunnen worden doorgestuurd naar bureau HALT voor een leer- of werkstraf. Als dit niet helpt stuurt de leerplichtambtenaar het proces-verbaal alsnog door naar justitie. De leerplichtambtenaren werken hiervoor onder andere samen met het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming en de Jeugdpolitie.

Het doel van de maatregelen is altijd om de leerling weer terug te krijgen op school.

Wat zegt de wet over religieuze verplichtingen?

Als uw kind verlof nodig heeft om te voldoen aan religieuze verplichtingen bent u verplicht dit uiterlijk twee dagen van te voren schriftelijk

te melden aan de directeur van de school. De richtlijn voor de viering van niet-christelijke feestdagen is één vrije dag.

Wat moet ik doen als mijn kind ziek is?

Wie ziek is, kan niet naar school. De ouders moeten de school 's ochtends

voor schooltijd waarschuwen als hun kind ziek is.

Antwoorden op veel gestelde vragen

Mijn dochter is vijftien jaar en wil niet meer naar school. Wat moet ik doen?

Als uw dochter niet meer naar school wil, kan het zijn dat ze problemen heeft op school of thuis. U kunt hiervoor terecht bij iemand van de school: een mentor, een leerlingbegeleider of een studie- en beroepskeuzebegeleider. Als die niet kunnen helpen, weten ze in elk geval waar u wel terecht kunt. Ze zijn goed op de hoogte van de hulp die u in zo'n geval kunt krijgen. In elk geval is uw dochter leerplichtig tot haar 18e verjaardag, tenzij zij een startkwalificatie heeft. Hierover kunt u meer lezen in deze brochure.

In Ede zijn er speciale projecten voor jongeren die met geen mogelijkheid naar school te krijgen zijn. Of die op

school niet te handhaven zijn. Onder schooltijd krijgen ze dan een speciaal programma in nauwe samenwerking met de school. De bedoeling is dat ze na verloop van tijd weer teruggaan naar een gewone school. Informatie hierover kunt u krijgen bij de school of bij de leerplichtambtenaar.

Aan het eind van het jaar haal ik mijn vmbo-diploma en wil ik gaan werken. Ik ben dan bijna 18. Moet ik dan toch nog naar school?

Ja, dan moet je in elk geval tot het moment dat je 18 wordt nog naar school. Je kunt kiezen om vijf dagen per week in de schoolbanken te zitten. Maar je kunt ook de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) van het mbo doen. Dan werk je vier dagen in de

week en ga je één dag per week naar school. Je kunt dus ook werken en leren tegelijk!
(bron: www.jijmoetverderleren.nl)

Ik vind het vreselijk de hele dag in de schoolbanken te moeten zitten. Kan ik na het vmbo niet op een andere manier doorleren tot mijn 18e ?

Ja, dat kan. Via de BBL, de beroepsbegeleidende leerweg in het mbo. Dan werk je vier dagen in de week en ga je één dag naar school. Veel mbo-opleidingen kan je op die manier volgen.
(bron: www.jijmoetverderleren.nl)

Ik heb al een vmbo-diploma. Moet ik dan toch doorleren tot mijn 18e?

Ja, dat moet. Een vmbo-diploma is natuurlijk een goed begin, maar vanaf 1 augustus 2007 moet je tot je 18e doorleren of totdat je een mbo2-, havo- of vwo-diploma hebt. (bron: www.jijmoetverderleren.nl)

Ik zou wel door willen leren na het vmbo, maar ik weet totaal niet wat ik moet gaan doen. Wat nu?

Praat erover met je mentor of je decaan. Zij zijn de mensen op school die je kunnen helpen bij het kiezen van een studierichting en het vervoltraject dat je wilt gaan doen. Praat er ook over met je ouders en vrienden. Stel dat je dan nog geen keuze hebt kunnen maken, bezoek dan de website [\[dingenberoep.nl\]\(http://dingenberoep.nl\) Doe de test en bekijk welke opleiding het beste bij je past!
\(bron: \[www.jijmoetverderleren.nl\]\(http://www.jijmoetverderleren.nl\)\)](http://www.oplei-</p></div><div data-bbox=)

Mijn kind is van school gestuurd en zit nu al weken thuis. Kan dit?

Een leerling mag niet zo maar van school gestuurd worden. Het kan dus niet zo zijn dat leerlingen thuis komen te zitten. Eerst moet er een andere school gezocht worden. Binnen grote scholengemeenschappen kunnen leerlingen meestal op een andere vestiging terecht. Wanneer u samen met de school geen oplossing kunt vinden, kunt u terecht bij de leerplichtambtenaar van uw gemeente of bij de onderwijsinspectie.

Ik heb een klacht over de leerplichtambtenaar. Waar kan ik terecht met deze klacht?

Als u klachten hebt over de handelwijze van de leerplichtambtenaar kunt u terecht bij de leidinggevende van de leerplichtambtenaar. Daar kunt u een klacht indienen tegen de betrokken ambtenaar. Ook kunt u daar informatie krijgen over de klachtenprocedure van de gemeente.

Ik heb een klacht over de school. Waar kan ik terecht met deze klacht?

Voor klachten over de school kunt u niet terecht bij de leerplichtambtenaar. U kunt de klacht in eerste instantie neerleggen bij het bestuur van de school en de Medezeggenschapsraad van de school.

Bent u niet tevreden over de afwikkeling van de klacht door het bestuur of de MR dan kunt u contact opnemen met de Onderwijsinspectie in Utrecht, algemeen telefoon (030) 669 06 00 of www.onderwijsinspectie.nl.

Waar kan ik meer informatie krijgen?

Bij de afdeling leerplicht. Hieronder vindt u het adres en telefoon.

Gemeente Ede
Afdeling leerplicht
Raadhuisstraat 117, Ede
Telefoon: (0318) 68 03 98
E-mail: leerplicht@ede.nl

Websites

www.ede.nl
www.postbus51.nl (onderwijs)
www.minocw.nl/leerplicht
www.voortijdigschoolverlaten.nl
www.onderwijsinspectie.nl
www.opleidingenberoep.nl
www.jijmoetverderleren.nl
www.ouders.net

Educatie, Welzijn en Zorg

Uitgave oktober 2007. Deze brochure is een uitgave van de gemeente Ede. Aan deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.